

HERSLEV BØRNEHAVE

NY STYRKET LÆREPLAN 2024

FREDERICIA KOMMUNE

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 INTRODUKTION	2
1.1 Læsevejledning	2
1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	4
2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	5
2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	5
2.2 Pædagogisk læringsmiljø	7
2.3 Samarbejde med forældre om børns læring	8
2.4 Børn i udsatte positioner	9
2.5 Sammenhæng til børnehaveklassen	9
3 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN	11
3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	11
3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	11
4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	13
4.1 Alsidig personlig udvikling	13
4.2 Social udvikling	14
4.3 Kommunikation og sprog	15
4.4 Krop, sanser og bevægelse	16
4.5 Natur, udeliv og science	19
4.6 Kultur, æstetik og fællesskab	20
5 EVALUERINGSKULTUR	22
5.1 Evalueringskultur	22
5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	22

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

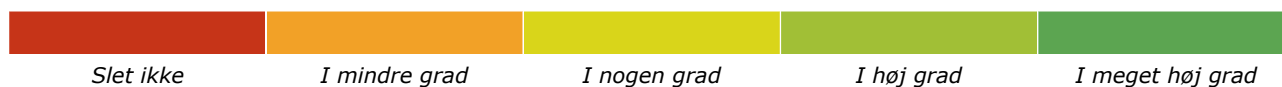
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

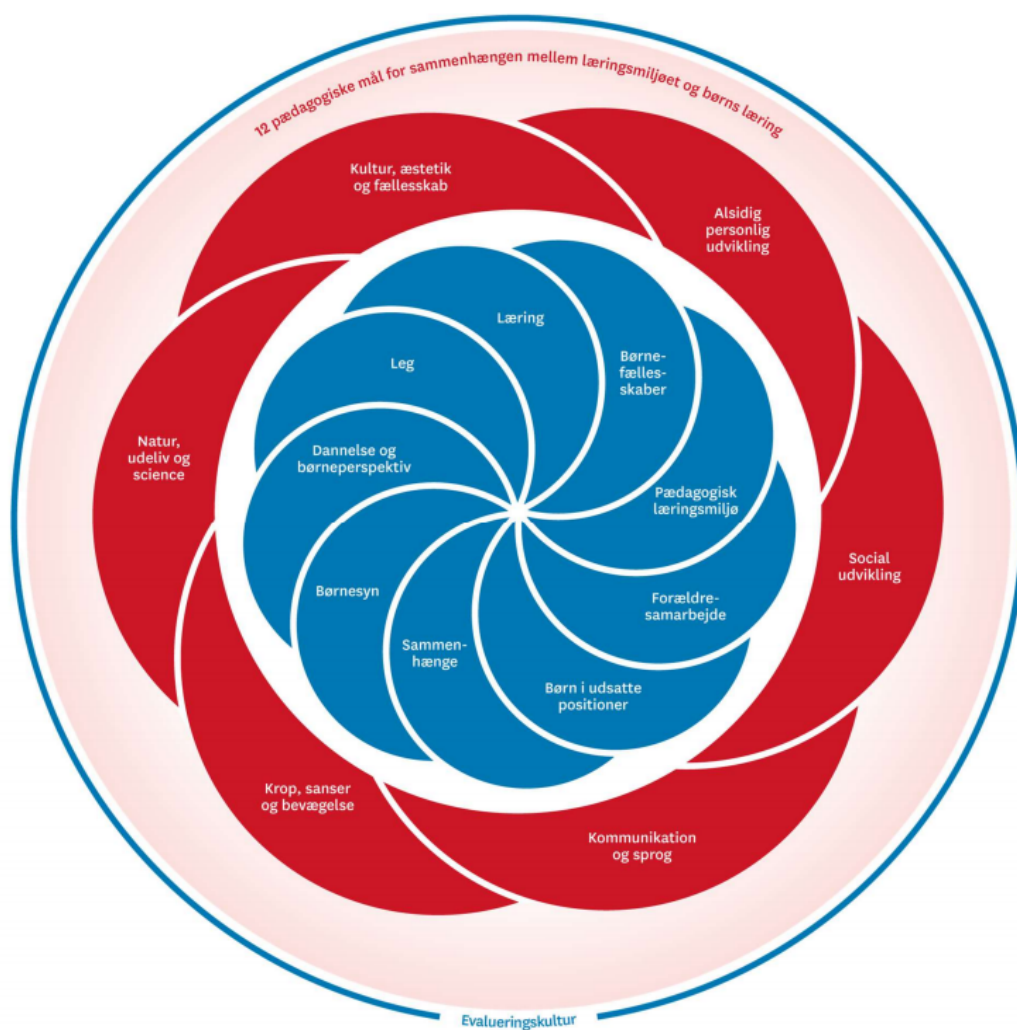
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Herslev Børnehave er en kommunal aldersintegreret flexinstitution med Natur- og Bevægelsesprofil. Vi ligger i en lille landsby ca. 10 km fra Fredericia centrum, hvor vi har mange naturskønne områder, vi kan boltre os på. Vi er en af de få tilbageværende små børnehaver med kun 2 børnegrupper; Jordbærstuen som har børn fra 0-3 år og Solbærstuen med børn fra 3-6 år. Samtidig er vi nok også den børnehave med flest kvm pr. barn i kommunen, vi har masser af plads og højt til loftet. Vi er normeret til 44 børn.

Herslev børnehave er en del af Distriktsinstitutionen Fjordbakke.

Vi er placeret i den skønneste natur med udsigt over åbne marker og til kirken. Vi bruger naturen omkring os på ugentlige ture ud af huset, hvor vi følger årets gang. På den måde får børnene naturligt styrket motorikken og brugt energi. I vores dagligdag arbejder vi ud fra den styrkede pædagogiske læreplan og det bliver implementeret ved at vi i vores dagligdag, arbejder ud fra de 6 læreplanstemaer. Det gør vi i vores hverdagsrutiner, aktiviteter og i børnekulturen. Herslev børnehave har et årshjul med fælles temaer for hele huset. Temaerne er planlagt med udgangspunkt i årets traditioner, vores natur- og bevægelsesprofil samt de 6 læreplanstemaer.

Vi arbejder ud fra en anerkendende og inkluderende tilgang. Det betyder, at vi møder børnene med respekt, åbenhed, tydelighed, professionel kærlighed og vi har blik for at skabe pædagogiske rammer, hvor alle børn kan opleve sig som en del af fællesskabet. Derfor har vi en pædagogisk differentieret tilgang til børnene, hvor regler f.eks. ikke er statiske størrelser, men justeres i forhold til børnenes udvikling/behov. Vores pædagogik tager udgangspunkt i et børneperspektiv, det betyder at når vi planlægger aktiviteter tager vi blandt andet udgangspunkt i børnenes interesser.

Vi har fokus på den sproglige, motoriske, relationelle og sociale udvikling. Vi søger at skabe et udviklingsmiljø, hvor legen er den drivende kraft. Vi bruger naturen som læringsrum for leg og aktiviteter, og tilstræber at børnene får respekt og forståelse for vores natur. Herslev børnehave er en børnehave, der vægter dialogen højt og er åben for ris og ros. Vores mål er, i fællesskab at tilbyde en spændende og udviklende børnehave til nutidens og fremtidens børn.

I Herslev børnehave er fællesskabet en af de grundsten, vi arbejder ud fra. Vi får ofte af vide, at det hurtigt kan mærkes, at vi har et hus, hvor det er dejligt at komme og være i.

2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn og læring

I Herslev Børnehave tager børne- og læringssynet udgangspunkt i en forståelse af, at alle børn er aktivt lærende uanset barnets baggrund, vilkår og aktuelle situation. Barnet skal have mulighed for at være medskabere af egen læring og udvikle både sin viden og sin personlighed. Vi ser barnet som socialt kompetent med en medfødt parathed til at indgå i sociale sammenhænge med andre børn og voksne, samt en parathed til at kommunikere med sine omgivelser og reagere på det, der sker i dets omgivelser. Barnet lærer og tilegner sig viden, færdigheder og erfaringer, når det får mulighed for at omsætte indtryk til egne udtryk.

Læring i Herslev Børnehave forstås bredt. Børns muligheder for at få indtryk og omsætte disse indtryk til udtryk er en forudsætning for læring. Det foregår over hele dagen. Læring foregår i et socialt samspil med andre, hvor barnet er en del af et børnefællesskab. Læring foregår gennem leg, i relationer, i vekslen mellem voksen- og børneinitierede lege og aktiviteter, samt i rutinesituationer som måltidet, i garderoben og på puslebordet. Læring foregår alle steder både i udforskning af naturen, ved besøg i nærmiljøet og på legepladsen etc. Børn lærer ved at eksperimentere og gennem kommunikation. De lærer ved at opleve noget nyt, og deres læring fremmes af at begå fejl, slippe fantasien løs og være modige og prøve noget igen og igen, som kan udfordre og være svært, og det derfor er nødvendigt at øve sig på.

Vi har en særlig opmærksomhed på;

- Barnets perspektiv, som er barnets egen formidling af sin opfattelse af verden
- Børneperspektivet, som er de pædagogiske medarbejderes bestræbelse på at forstå barnet ud fra barnets eget perspektiv

Barnets dannelse

Vi arbejder aktivt med at fremme alle børns dannelse. Dannelse er både almen dannelse - det at kende sine kulturelle og historiske rødder, og dannelse er også karakterdannelse – det at blive et selvstændigt og ordentligt menneske i andres og egne øjne. Dannelse er en erfarings- og læreproces, der ikke er bundet op på at skulle lære noget bestemt. Dannelse handler om, at værdier, etik og moral forankres i barnets personlighed. Alle børn skal have mulighed for som aktive deltagere at tilegne sig værdier og holdninger som rettesnor for at kunne handle i en global verden, som reflekterede, hensynsfulde, kritiske og demokratiske mennesker, der er i stand til at kunne sætte sig i andre menneskers sted.

- Alle børn skal have mulighed for at lære at tænke sig om, undersøge værdien af noget, stille spørgsmål, være kritisk, undre sig og acceptere, at der ikke er ét svar. Alle børn skal lære, at en problemstilling kan ses fra flere sider, og at nogle gange er noget mere rigtigt end andre gange - afhængig af situationen og hvem, der er involveret
- Alle børn skal have mulighed for at have indflydelse på deres hverdag i Herslev Børnehave ved at deltage og bidrage i beslutningsprocesserne med et børneperspektiv.

Inddragelse giver erfaringer, som bidrager til børns dannelse og giver viden og værdier, som barnet automatisk bruger, når det skal begå sig i verden. Alle børn skal have en oplevelse af, at de bliver hørt, at de er vigtige, og at deres mening betyder noget for nogen.

Dannelse er også at tilegne sig fællesskabets dyder og adfærdsformer. Det kan være at tale pænt til hinanden, at turde og være modig og sige sin mening og sige til og fra. Alle børn skal igennem deres tid i Herslev Børnehave have erfaringer med ikke altid at få sin vilje, samt at lære at kunne udsætte sine behov og beherske sig. Alle børn skal opleve succeser, men de skal også i et dannelsesperspektiv erfare egne grænser og sårbarhed gennem mødet med udfordringer, modstand, uenigheder og konflikter. Erfaringer, der bidrager til en sund og stærk karakter, der er i stand til at reflektere over og håndtere både mod- og medgang hos sig selv og andre.

Barnets leg

Vi ved, at legen er central for udvikling af sprog, fantasi, selvværd, identitet, sociale kompetencer, virkelyst mv. – og dermed nødvendig for børns læring, kreativitet og evne til at skabe. Leg og læring er for barnet en helhed og ikke noget, der kan skelnes imellem eller adskilles.

Barnets leg er grundlæggende for barnets udvikling og egen meningsdannelse. Derfor har legen en værdi i sig selv og er en gennemgående del af det, der foregår i Herslev Børnehave. I leg skaber børn en verden af mening og værdier og deler herigennem livsverdener med andre børn. I legen sker konstante forhandlinger, hvor reglerne hele tiden bliver genforhandlet og aftalt. Leg karakteriseres ved fantasi, spænding, nye opdagelser, lyst og engagement, det at få øje på hinanden og hvor kreativitet, sprog og kropslige udtryk (ex mimik) er flettet ind i hinanden.

Et godt legeliv er betydningsfuldt for at danne børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil med andre børn og voksne i Herslev Børnehave. Leg er grobund for relationer. Pædagogen skal have en opmærksomhed på, hvordan legefællesskaberne blandt børnene udvikler sig. Mange børn leger spontant og af sig selv, alene, parallelt eller sammen med andre. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med og at legen udvikler sig positivt for alle børn. Det er derfor pædagogens ansvar at være opmærksom på, at alle børn trives i og er aktivt deltagende i legen. Det er pædagogen, der skaber rammerne for legemulighederne gennem indretningen og for de etiske regler, børnene får skabt for deres leg, og hvordan man løser konflikter og håndterer interessemodsætninger.

Det pædagogiske personale kan rammesætte legen, så alle børnene trives i deres rolle, prøver nye roller og sociale kombinationer og har en oplevelse af at være med. Rammesatte lege kan tage udgangspunkt i, at børn og voksne sammen reflekterer over, hvad og hvordan legen kan udformes og udvikles, så pædagogen sikrer deltagelsesmuligheder for alle børn. Disse lege åbner også mulighed for at inddrage de børn, der eventuelt står uden for legen.

Børns spontane og selvorganiserede leg bliver anerkendt og respekteret og gives betydelig plads i hverdagen i Herslev Børnehave.

Børnefællesskaber

Børn tilbringer en stor del af deres dag i samspil med andre børn. Derfor udgør børnene i fællesskabet fundamentale betingelser for hinandens liv, trivsel, udvikling og dannelse. Læringsmiljøet er grundlaget for børnefællesskaber, hvor der skabes balance mellem individ og fællesskab. Relationer og venskaber er afgørende. Alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til og lære at udvikle sig i samspil med andre. Alle børn skal have mulighed for at vise initiativ og være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skal skabe rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner.

Vi ved at inkluderende pædagogisk praksis er funderet i en sammenhængende og forudsigelig hverdag præget af struktur og rutiner. Rutiner er daglige, tilbagevendende og forudsigelige praksisser, der udgør en væsentlig del af læringsmiljøet i Herslev Børnehave. Det samme gentages dag efter dag. Rutiner er færdigheder erhvervet ved mange gentagelser og øvelse. Rutiner er det, der foregår i puslerum, på toilettet, ved borddækning, under måltidet, ved oprydning, i garderoben osv. Rutinerne er med til at binde dagen sammen og skabe overgange fra den ene aktivitet til den anden. Rutiner er også, hvordan børnene kommer fra samling til aktivitet, fra frokost til legeplads, og hvordan barnet kommer ind i huset om morgenen.

Rutinerne skal være faste og forudsigelige, men samtidig være dynamiske og kunne ændres, når det er relevant. Daglige rutiner er, sammen med aktiviteter og leg, en del af den samlede pædagogiske hverdag. Rutinerne fordrer derfor også en tydelig organisering, der bygger på pædagogisk refleksion og planlægning.

I rutinerne er barnet aktivt deltagende i begrænsede, overskuelige opgaver, som umiddelbart giver mening for barnet. Det kan være at hjælpe med at dække bord, eller tage sko på inden barnet går på legepladsen. Det pædagogiske personale overvejer hvilke børn, der på et givent tidspunkt udviklingsmæssigt kan profitere af at deltage i hvilke rutiner og praktiske gøremål. Borddækning kan som eksempel skabe mulighed for en tæt dialog med barnet, styrke barnets talforståelse eller øve konkrete gloser og begreber.

Rutiner omkring overgange ses som en mulighed for at øve kompetencer og færdigheder. Garderoben er f.eks. en oplagt læringsarena, hvor der kan øves selvhjulpenhed, tales om vind og vejr og om passende påklædning.

2.2 Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogisk læringsmiljø

Med pædagogisk læringsmiljø forstår vi, det miljø vi skaber, med afsæt i en fælles faglig ramme hvor der arbejdes didaktisk med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Alle børn i Herslev Børnehave skal møde tryghed, nærhed og omsorg og opleve sig taget alvorligt, værdsat og betydningsfuldt. Alle børn skal gives mulighed for at udvikle deres læringskompetencer, så de med glæde og lyst lærer sig at lære. Samtidig skal hvert enkelt barn lære så meget, de kan, ved til stadighed at få mulighed for at lære mere, så de rustes til at udfolde deres potentiale og derved lykkes igennem deres skolegang og senere i voksenlivet.

Det stiller krav til læringsmiljøet, som udgør fundamentet for, hvad børn får mulighed for at lære sig i deres tid i Herslev Børnehave. Derfor arbejdes der kontinuerligt med det pædagogisk læringsmiljø. Der arbejdes bevidst og målrettet, med læring hele dagen både i de daglige rutiner og i de voksen- og børneinitierede aktiviteter.

Læringsmiljøet rammesættes, organiseres og tilrettelægges, så alle børn tilbydes de bedste betingelser for at trives, lære og udvikle sig. Læringsmiljøet sikrer, at der skabes varierende læringsmuligheder som tilgodeser børns forskellighed og aktuelle behov, så det enkelte barn bliver udfordret hver eneste dag, både i voksen- og børneinitierede aktiviteter.

Børn lærer i sociale sammenhænge, og læringsmiljøet understøtter alle børns muligheder for at lære af andre, for selv at finde på og opdage nyt sammen med andre. Læringsmiljøet støtter alle børns mulighed for at være selvaktive og indgå i forskellige relationer. Læringsmiljøet støtter og udfordrer børnene i at bevæge sig fra den aktuelle udviklingszone til zonen for nærmeste udvikling (Smidt Sandra (2009) "Vygotsky og små børns læring, en introduktion" (Hans Reitzels forlag).

Læringsmiljøet i Herslev Børnehave er et trygt miljø, hvor alle børn møder tydelige voksne, der tager ansvar og sætter rammer på en sådan måde, at alle børn føler sig trygge, kan slappe af og være børn.

2.3 Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Udgangspunktet for vores samarbejde med forældrene er åbenhed, ærlighed og tillid. Det betyder at vi kommunikerer åbent og ærligt med forældrene omkring barnets trivsel og læring, både i den daglige dialog og til trivselssamtaler. Vi mener, at forældrene er vores vigtigste samarbejdspartnere, da de kender deres børn bedst. Vi møder derfor altid forældrene respektfuldt, tillidsfuldt og ressourceorienteret.

I Herslev Børnehave samarbejder vi dagligt med forældrene omkring barnets trivsel, udvikling og læring. Samarbejdet sker i den daglige dialog i afleverings- og afhentningssituationer samt ved opstartsmøder, opfølgningssamtaler og årlige trivselssamtaler. De årlige trivselssamtaler tager udgangspunkt i en dialogprofil, der udfyldes af både forældre og pædagogisk personale. Samtalerne tager afsæt i et ressourceorienteret blik på hvordan vi i samarbejde kan understøtte barnets fortsatte trivsel og udvikling.

Én gang om året har vi forældremøde. Indholdet på disse møder kan variere, men det overordnede formål er, at sikre et godt samarbejde mellem forældre og medarbejdere omkring børnene og børnegruppernes trivsel.

2.4 Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn skal have mulighed for at vise initiativ og være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skal skabe rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner. De pædagogiske personale er derfor særlig opmærksomme på børn i udsatte positioner.

I Herslev Børnehave kan vi modtage børn i udsatte positioner; børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn m. afvigende socio- og emotionel adfærd, børn med sproglig forsinkelse mv.

I lighed med andre børn lærer og udvikler børn i udsatte positioner sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet pædagogisk faglighed. Derfor arbejder alle pædagogiske personale bevidst ift. voksenpositionering, så alle børn har lige muligheder for at være i- og have deltagesmuligheder i børnefællesskabet.

Vores opmærksomhed er derfor på kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen, da den er særligt betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det er vores ansvar sammen med andre relevante fagprofessionelle, at støtte alle børn med særlige udfordringer og sikre at de oplever sig som en del af fællesskabet. Vi har derfor særligt fokus på at sikre at arbejdet med den pædagogiske læreplan, herunder de seks læreplanstemaer og de pædagogiske mål har relevans for alle børn uanset baggrund.

2.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe)

I Herslev Børnhave tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn ved at have målrettede storegruppeaktiviteter for kommende skolebørn. Her arbejdes der bl.a. med overgangsmarkører i form af 3 sange, 3 bøger og 3 lege, der arbejdes videre med, når børnene starter i BPVIS i Fredericia Kommune. (Børn På Vej i Skole med start til april hvert forår). Vi kan have børn i Herslev Børnhave, hvor skolestart er i Vejle Kommune, hvor opstart og overgang kan være anderledes end i Fredericia Kommune.

Sammen med de kommende skolebørn arbejdes der også med andre rutiner og aktiviteter, der understøtter børnenes skoleparathed; modtage kollektive beskeder, vente på tur og udsætte egne behov, forståelse for demokratiske værdier og det at være en del af et større fællesskab mm.

Inden børnene starter i BPVIS i Fredericia Kommune, arbejder vi tæt sammen med personalet fra skolen; børnene er på besøg på skolen og relevante medarbejdere kommer på besøg i Herslev Børnhave. Der udarbejdes overgangsbeskrivelser på alle børn i samarbejde med forældrene med henblik på at sikre en tryk og god overgang til skolen. Ved overgang til skole i Vejle kommune aftales overgangen med kommende skoletilbud.

3 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

I Herslev Børnehave inddrages forældrerådet i planlægningen af vores årshjul. Årshjulet tager afsæt i de 6 læreplanstemaer og vores natur- og bevægelsesprofil samt årets traditioner. Forældrene har mulighed for at være aktive medspillere i flere af temaerne i årshjulet. F.eks. kan forældrene bidrage til specifikke aktiviteter ved at deltage med fortællinger fra deres egen verden. Forældrene bidrager og samarbejder desuden omkring de årlige traditioner som f.eks. sommerfest, arbejdsdage og julearrangementer - her er forældrene medskabende ift. det pædagogiske læringsmiljø.

Herslev Børnehave gør brug af nærmiljøet, når der planlægges ture ud af huset. Lige udenfor vores vinduer har vi udsigt til de skønneste marker og vi har skov og en lokal rideskole i nærmiljøet. Læringsmiljøet her understøtter arbejdet med vores natur- og bevægelsesprofil.

Der arrangeres busture til Hannerup Skov, stranden og genbrugsstationen i Fredericia.

Til jul besøger vi altid Herslev Kirke og deltager i julegudstjeneste for børn.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30)

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Herslev Børnehave har vi to store basisstuer som ligger lige op og ned ad hinanden. Basisstuerne er indrettet i små inspirerende læringsmiljøer, som byder ind til leg og udvikling. Ud over vores 2 basisstuer, så har vi et stort ekstra lokale inddelt i spændende læringsrum, her er det kun fantasien der sætter grænser. Vi har skabt rum til fordybelse af rolleleg, vi leger prinsesser og superhelte og tager blandt andet på tur i den fortryllede skov. Det er også i dette lokale, vores kreative værksted og vores pædagogiske køkken ligger. Herudover er rummet indrettet med flere små læringsmiljøer, hvor man fx kan sætte sig op til bordet med puslespil, finde et hjørne på gulvet og lege med bil/dukke mm. Eller lege konstruktionsleg omkring LEGO bordet. Ud over dette fantastiske læringsmiljø, så har vi også vores helt egen motoriksal, det er blandt andet her vi laver Actionkids, bygger motorikbaner, fagte/sangle mm.

Vores legeplads er indrettet i zoner. Her er der blandt andet mulighed en rolig stund i en af vores hængekøjer. Der er også plads til at tage et race på vores cykelbane, få en skøn sanseoplevelse i sandkassen, klatre i det store legestativ, eller hygge sig i vores shelter.

Der er kontinuerligt fokus på det æstetiske læringsmiljø og der arbejdes med at det æstetiske udtryk understøtter de forskellige temaer der arbejdes med. F.eks. laves der plancher eller anden udsmykning/udstilling sammen med børnene når der er bedsteforældredag, juleaktiviteter, krop- og bevægelsesaktiviteter mv.

I Herslev Børnehave understøtter vi det psykiske børnemiljø ved at have fokus på børnenes perspektiver. Vi understøtter samspillet mellem børnene og alle voksne har en anerkendende og ressourceorienteret tilgang til børnene og til hinanden.

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Herslev børnehave vægter vi højt, at vi møder børnene med en anerkendende tilgang. Vi er nærværende voksne, der er i øjenhøjde med børnene, vi er tilgængelige og møder børnene med smil. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn, dets ressourcer og skaber derved muligheder for udvikling gennem aktiviteter, som ligger indenfor barnets nærmeste udviklingszone.

Vi arbejder hele tiden i de 3 læringsrum – gå foran, ved siden af og bagved. Læringsrummene veksler ml. voksenskabt læring, voksenstøttet læring og læring præget af leg og spontane oplevelser. Hvert læringsrum har sine styrker og begrænsninger og de kan ikke erstatte hinanden, men i situationer kan der veksles imellem læringsrummene, afhængigt af barnet/børnegruppens behov og selvstændighed.

Vi skaber små læringsfællesskaber, hvor børnene har mulighed for at udforske, fordybe sig og udfolde sig. Her kan vi især styrke børnenes vedholdenhed ved at sørge for, at der er god mulighed og ro til at understøtte engagement, gåpåmod og deltagelseslyst.

Vi arbejder med selvhjulpethed i dagligdagens rutiner – ved spisning hvor børnene selv dækker bord og øser op, ved af og påklædning i garderoben og lignende. Når barnet kan selv, kan det også hjælpe de andre børn. Det skaber erfaringer og læring, og øger bevidstheden om eget potentiale.

Vi er som voksne ansvarlige for at sikre en tryk og nær tilknytning til alle børn i vores dagtilbud. Derfor understøtter vi børns kendskab til alle husets voksne og ikke mindst at særligt børn med sårbare tilknytningsmønstre får den hjælp og støtte, de har brug for. Dette kan eks. være via voksenskit eller i forhold til affektiv afstemning og guidning i det forebyggende og inden barnet kommer i følelsesmæssige situationer, udenfor den nærmeste udviklingszone.

I Herslev Børnehave arbejder vi med selvregulering, derfor taler vi en del om følelser. Vi sætter ord på børnenes følelser, handlinger og intentioner. Visuelt bruger vi bøger eller små plakater med ansigter, som eks. græder, smiler mm.

4.2 Social udvikling

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Børnene i Herslev børnehave, bevæger sig i mange forskellige relationer i forskellige arenaer. Derfor har de brug for at udvikle deres sociale kompetencer, til at indgå i små og store fællesskaber. For at kunne mestre og indgå i disse fællesskaber, skal børnene lære at kunne tilegne sig fællesskabets normer og værdier. Ligeledes at mestre individuelle færdigheder, så de er i stand til at præge og berige fællesskabet med deres meninger, ønsker og holdninger. For at give børnene muligheden for dette, er vi opmærksomme på, at det kræver trykke og forudsigelige rammer.

Leg og gode relationer mellem børnene er en forudsætning for trivsel og livsglæde. Det er gennem legen og det sociale samvær, at barnet opnår sociale færdigheder, dannelse, virkelyst og lærer at løse opgaver og tackle uenigheder. En af kendetegnene ved leg er at den hele tiden er i udvikling, og børn hele tiden må afstemme med hinanden, for at holde fast i legens kvalitet og varighed. Empati er en væsentlig del af barnets sociale udvikling. Barnet har behov for at kunne sætte sig ind i andres følelser og oplevelser, og kunne handle på måder, der også understøtter samspillet med andre. Samarbejdet mellem os og forældrene er en vigtig del af barnets sociale læring og udvikling. Dialogen kan medvirke til en helhedsforståelse af barnets perspektiv, udfordringer og sociale liv.

"Jeg har værdi for fællesskabet og fællesskabet har værdi for mig".

I Herslev børnehave skaber vi læringsmiljøer, hvor barnets lyst til at lege, udforske og eksperimentere er i centrum.

Vi er særligt opmærksomme på at inkludere børn, som har vanskeligt ved at indgå i sociale relationer. Det kunne være ved at skabe specifikke små legegrupper, hvor børnene lærer at aflæse hinandens følelser, og hvor pædagogen veksler mellem at gå foran, ved siden af eller bag ved barnet. Ved at være fleksible og behandle alle børn med udgangspunkt i deres udviklingstrin, skaber vi lige muligheder for alle.

Via legezoner og tydeligt opdelte rum inviterer vi til, at barnets udfoldelsesmuligheder er gode, sådan at en leg kan opstå og foregå uforstyrret over længere tid.

Vi holder samling hver dag, hvor vi øver os i at tale og lytte. Vi har fokus på det enkelte barns oplevelse og fælles oplevelser.

Vi inddrager aktivt forældrene i at støtte op omkring spirende og etablerede venskaber. Samtidigt fortæller vi forældrene vigtigheden af, at de hilser på alle børn og forældre i vores lille børnehave.

Ved konflikter hjælper vi børnene til at sætte ord på egne og andres følelser og handlinger og hjælper dem til en forståelse af egne og andres reaktioner. Personalet hjælper børnene med at lytte til de forskellige oplevelser af situationen og hjælper dem med at reflektere over, hvordan konflikten kan løses, og hvordan konflikten næste gang kan undgås.

Børnene inddrages i at udarbejde et værdisæt, hvor vi sammen finder ud af, hvilke (enkle) spilleregler vi skal have for fællesskabet og børnene imellem. F.eks. Hvordan er man en god ven? Hvordan skal vi være sammen?

4.3 Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
 - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
 - Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

I Herslev Børnehave er vi bevidste om, at vi er sproglige rollemodeller for børnene gennem hele dagen. Samtaler med voksne er afgørende for barnets sproglige udvikling. Vores rolle i samtalen med børnene er, at vi både skal give plads og selv bidrage til samtalen. Det handler dels om selv at være opmærksom og dels om at kunne fange barnets opmærksomhed. Vi skal evne både at lytte, svare og spørge. Vi er i Herslev børnehave indlevende og nysgerrige og har fokus på det børnene er optaget af. Måden vi henvender os til børnene på, taler med dem, sætter ord på handlinger og giver beskeder, har stor betydning for børnenes kommunikative og sproglige udvikling.

I Herslev Børnehave bruger vi dialogisk læsning som en metode, der styrker børnenes ordforråd og kommunikative kompetencer. Vi bruger Nebula (sprogportal med alt indenfor børns sprogtilegnelse, sprogpædagogik og sprogvurdering) her finder vi inspiration til arbejdet med sprog. Vi har personale der har været på kursus i "Tegn til Tale", det implementerer vi i vores hverdag, som en understøttelse af det verbale sprog. Vi synger, spiller spil og laver rim og remser, som alt sammen er med til at udvikle børnenes sprog.

Vores daglige rutiner, som frokost, tage tøj på, toiletet besøg, rydde op eller hjælpe med at dække rulleborde, er fyldt med sproglige muligheder for, at børnene tilegner sig sproglige kompetencer. Vi sætter ord på hvad de forskellige ting hedder, farver, hvad man bruger dem til og hvad vi fysisk gør. Vi guider dem både verbalt og med vores kropssprog, så vi hele tiden øger deres ordforråd.

Fra august til marts måned, har vi 1-2 gange om ugen en fokusgruppe, hvor vi forbereder de kommende skolebørn til skolestart. Her arbejder vi med for eksempel fonologisk opmærksomhed, hop om bord og kommunens pejlemærker.

Vi understøtter børnenes kommunikative og sproglige interaktioner med hinanden ved at give plads til legen og støtte dem i børnefællesskaberne, hvor børnene sammen kan skabe sproglige erfaringer med hinanden. Vi sørger for at børnene får deltagelsesmuligheder ved at arbejde i små grupper.

De voksne og læringsmiljøet omkring børnene er alt sammen med til at understøtte børnenes kommunikative og sproglige udvikling.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Herslev har vi en bevægelsesprofil og vi er bevidste om at når kroppen bruges, udfordres, eksperimenterer, mærker og passes på – både gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Bevægelse styrker barnets indlæringssevne.

Det er vigtigt for os i Herslev børnehave, at børnene bliver fortrolige med både at være både indenfor og udenfor, og vi er bevidste om, at de to rum kan tilbyde forskellige læringsmiljøer, i forhold til læreplanstemaet krop, sanser og bevægelse. Dog er vi samtidig også bevidste om at mange aktiviteter fungerer både inde og ude.

UDERUMMET er det, der danner basis for blandt andet styrkelsen af grovmotorikken. Det er her, børnene har mulighed for at få brændt en masse krudt af, og deres fantasi kan blive sluppet fri og brugt til lege og eksperimenter med naturens elementer som base. Vores legeplads byder på grønne områder, gemmesteder, åbne pladser og der er derfor store muligheder for udfoldelse og muligheder for forskellige pædagogiske læringsmiljøer. Vores legeplads er varieret og giver både mulighed for at veksle mellem at være i kropslig ro og i bevægelse, og lægger samtidig også op til længerevarende fysiske udfordringer. Uderummet er også her, vi har god mulighed for at give børnene kendskab til de forskellige årstider og naturens gang.

Eksempler på udendørsaktiviteter, der er med til at understøtte barnets brug af, og læring af egen krop:

Bållaktiviteter: Børnene hjælper med at bygge bålet op, hvor de kan få varmen og lytte til historier, hvis det er koldt. Derudover er børnene med til at lave suppe, popcorn, snobrød, citronmelisse-the osv. Børnene er ofte med til at slukke ilden, hvilket udløser store dampskyer.

Vandaktiviteter: med soppebassin og vandkamp med vandpistoler. Om sommeren bliver der taget vand ud hvor der bliver plasket og leget. Her skal man øve sig i at skiftes og tage hensyn til hinanden. Bagefter skal man have solcreme på igen.

Gynger: Vi har en stor edderkop-gyng, som er hyppigt brugt enten til afslapning eller til høje og vilde ture. Vi har også to almindelige gynger, der især bliver brugt til at øve balance på samt snurreture og en hængekøje, der er ideel til afslapning. Her gynger børnene sig selv og hinanden eller på skift, og styrker den vestibulære sans.

Sandkasse: Vi har en stor sandkasse, hvor der er en kasse fyldt med diverse sandlegetøj. Der er også en gravko, som børnene kan sidde på og styre selv og dermed øve forskellige bevægelser samtidig. Der bliver også øvet balancegang på kanten af sandkassen, der bliver bygget vulkaner med flydende lava, der bliver mærket på sandet med hænder og tæer og der bliver erfaret, hvad man kan bruge det "tørre" sand øverst i sandkassen til og hvad man kan bruge det "våde" sand, der kommer frem, når man graver lidt til.

Rutsjebane: Rutsjebanen bruges til både at kravle op ad og rutsje ned ad, og til at lege fangeleg og lignende. Om sommeren gør børnene det med bare tæer, da det er meget nemmere og samtidig får de stimuleret deres taktile sans.

Cykler: Vi har pedalcykler, løbecykler, motorcykler og mooncars, hvor børnene øver balance og koordinering af forskellige bevægelser samtidig. Børnene øver sig i at lære at tage hensyn til hinanden og at vente på tur, da det ikke altid, at yndlingskøretøjet er til fri afbenyttelse.

Balancebaner: Vi bygger ofte balancebaner med børnene. Balancebanerne bliver bygget med forskellige materialer som f.eks. kasser og andre ting. Her er samarbejde og fælleslege i fokus.

Årstiderne: Vi er ude hver dag året rundt, hvorfor årstiderne og den medfølgende skiftende natur og de læringsmiljøer, de kaster af sig, er en stor del af vores hverdag. Vi bruger eksempelvis vandpytterne til at hoppe i, til at samle vand i til andre lege, sejle med både i. Vi laver mudder, som vi bruger som maling. Om vinteren tager vi kælke frem, hvor børnene trækker hinanden. Vi har en lille bakke, hvor børnene kæmper med at komme op ad den glatte bakke for at tage en kælketur ned igen. Vores vandpytter bliver til skøjtebaner, som børnene elsker at hakke hul på og efterfølgende smage på den kolde is. Vi har et rigt dyreliv, som vi undersøger under forstørrelsesglas. Vi løfter træstammer i håbet om at finde dyr, som vi kan kigge på, røre ved og tale om. Vi taler om de forskellige dyr, og hvilken funktion dyrene har om foråret og sommeren plukker vi blomster i forskellige farver og dufter til dem.

INDERUMMET er det, der danner basis for blandt andet styrkelsen af finmotorikken. Det er her, vi har god mulighed for at tilbyde børnene ro og fordybelse, da man inde bedre kan lukke døren og undgå forstyrrelser i forhold til vores uderum. Det er også her hvor vi især øver selvhjulpethed.

Eksempler på indendørsaktiviteter, der er med til at understøtte barnets brug af, og læring af egen krop:

Kreative værksted: Vi har en masse materialer, så børnene har rig mulighed for at få understøttet og videreudviklet sine motoriske og kreative evner. Vi klipper, klistrer, tegner og farvelægger, og taler i den forbindelse om, hvordan man holder på de forskellige redskaber. Vi leger med forskellige slags perler, konstruerer med lego/duplo. Vi laver pynt til de forskellige højtider, vi leger med modellervoks, ler og leger med puslespil og alt muligt andet, som fingrene og sanserne kan udforske.

Yoga: I perioder laver vi børne-yoga, som børnene finder meget sjovt. Vi har børne-yoga-bøger, som børnene selv hiver frem og slapper af med at være med til.

Samlinger: Vores samlinger er typisk ved spisesituationerne, hvor vi har fokus på, at der skal være en god ro, da vi er bevidste om, at børn også nyder godt af, at der er mulighed for at koble af en gang imellem. Her kan vi synge sange, lege små lege, læse bøger, høre musik, tale om de emner børnene bringer på banen og lignende.

Aktiviteter i salen: Salen bliver i perioder også brugt til bevægelses- og rytmikgrupper for de yngste børn. Her understøtter vi børnenes bevægelsesmuligheder ved at dele børnene i mindre grupper efter alder og kunnen. Børnene kommer op i vores store sal til rytmiske- og kropslige aktiviteter, hvor målet er at styrke børnenes motorik. Der kan f.eks. laves forhindringsbaner for at udvikle børnenes kropslige udfoldelse. Blive sunget sange med tilhørende fagter. Blive introduceret forskellige regellege med forskellige krav til de forskellige grupper. F.eks. Alle mine kyllinger, Jeg gik mig over sø og land, Frugtsalat mv. Der leges med faldskærm, hvor vi styrker børnenes fællesskabsfølelse og samarbejde med øvelser som at lege med faldskærm, samt ved at de kan alle være medskabere i aktiviteter for eksempel hvordan de er med til at bestemme opvarmningsøvelser. I salen bliver der også plads til den frie leg, hvor børnene kan lege med de byggepuder vi har. Ved organisering af dette læringsmiljø har vi det også som mål at lære dem at tage hensyn til hinanden, vente tur, hjælpe hinanden og vi har et stort fokus på samarbejde ved oprydning efter aktiviteterne.

Selvhjulpethed: Vi arbejder bevidst på at gøre børnene så selvhjulpne som muligt. Derfor prøver vi at organisere os således, at der er god tid til at lade børnene prøve selv, før vi tager over eller hjælper til. Det kan f.eks. være i garderoben, hvor vi hele tiden guider og opmuntrer dem til lige at prøve selv at tage tøj/sko på en ekstra gang. På badeværelset med af og påklædning samt renlighed i forhold til toiletbesøg. Ved måltider er børnene er med til at dække borde og rydde af. Der øser de selv op på deres tallerkener og smører mad. Det kan også være når et vuggestuebarn selv skal kravle op på stolen eller i

krybben. Børn, der oplever motoriske succeser, får mod og lyst til at prøve en anden gang. Derfor gør vi meget ud af at opmuntre, heppe og fejre deres sejre med dem.

4.5 Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Herslev Børnehave har vi en naturprofil og derfor arbejder vi særlig meget i dette læreplanstema. Hver mandag har vi tur dag, her er vi ofte på ture i nærmiljøet som blandt andet består af marker, skov og en lille lokal rideskole. Vi viser børnene hvad naturen kan bruges til og inspirerer til nysgerrighed for naturen og dens fænomener. Hver anden mandag tager børnehaven på længere ture, hvor de kører med bus. Her kører de gerne til hannerupskov og stranden. De har også været inde på genbrugsstationen, hvor de var inde og se og høre om affaldssortering. Vi deltager hvert år i affaldsindsamlingen.

Vi er dagligt ude på vores legeplads, hele året rundt, uanset vejret. Her følger vi årets gang. Vi kan godt lide at kigge efter krible-krable dyr. Vi samtaler om insekterne, hvad de spiser, hvor mange ben de har, farve mm. Vi understøtter sommetider ved hjælp af iPad, hvor vi finder små læringsvideoer/billeder af/om de enkelte insekter. Vi har forstørrelsesglas og insektbokse, mikroskop som jævnligt bliver brugt.

Vi lærer børnene om, hvad der kan spises i naturen og hvad der kun må leges med. Vi giver på den måde, børnene viden og erfaring med naturen og derved lærer de respekt for dyreliv, planter og natur. Vi har hvert år "blomsterdag", hvor børnenes bedsteforældre/forældre kommer og planter enten krydderurter, frugttræer/buske eller blomster. Det giver mulighed for at få stimuleret både smags-, syns- og lugtesansen.

Vi har fokus på, at den matematiske opmærksomhed understøttes i dagligdagen og rutinerne. Det gør vi for eksempel når børnene dækker bord og der tælles tallerkener og glas, når der fordeles store og små

stole, når vi finder rækkefølger med hvem er højest, lavest, har det længste hår eller bygger Duplo tårne og sætter magneter op i størrelsesorden. Vi sørger for at børnene ikke kun erfare det med ord, men også med kroppen og sanserne. Det sker når vi bruger et bord til at kravle over, under, ved siden af, foran, bagved osv. og afprøver og sprogliggør det imens. Det sker også når vi prøver af i garderoben, om støvlen måske er for lille eller stor og derved lader barnet afprøve, undersøge og erfare i eget tempo. Eller når vuggestuebarnet finder det gule æble og den gule banan og genkender farven eller formen på flere og andre ting omkring sig i samtalen derom.

At undersøge, afprøve, undres og eksperimentere ser vi som afgørende for barnets mulighed for at erfare og forstå den fysiske omverden og sig selv med og i den. Derfor understøtter vi udforskningslysten både i de aktiviteter vi som voksne tilrettelægger og der, hvor børnene på eget initiativ er motiverede for og optagede af naturfænomener, kreativiteten og det innovative. Her afprøver vi nye og ukendte veje sammen med børnene når vi f.eks. bruger naturmaterialer til at male med, kartofler til at lave tryk, putter fødderne i baljer fyldt med perler eller tager det kolde mudder med en tur ind som glidebane for en enkelt dag. Her oplever børnene, at de voksne både kan gå foran, ved siden af og bagved i at dyrke det eksperimenterende og undersøgende som en naturlig del af kulturen i huset.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kultur er en væsentlig del af menneskers liv og er med til at skabe en forståelse og tilgang til verdenen. Det er særligt i mødet med andre og det anderledes, at vi definerer os selv og vores eget kulturelle ståsted og rødder. Børn vil i mødet med andre kulturer og udtryksformer få et bredere perspektiv på verden, på andre mennesker og på deres egne muligheder og potentiale.

I Herslev børnehave skaber vi læringsmiljøer, hvor alle børn får mulighed for at stifte bekendtskab med forskellige kunstarter. Børnene er med i forskellige kultur fællesskaber hvor de kan være medskabende og får udviklet forståelse for andre og andres kulturfællesskaber.

Børnene er medbestemmende, i mange af de forskellige aktiviteter vi præsenterer for dem. Ved samling kan vi tale om hvad de kan have lyst til. Gennem en fælles snak om den pågældende dags aktivitet, finder vi frem til hvordan dagen skal se ud, hvor alle så vidt muligt bliver hørt og set. Vi igangsætter aktiviteter, hvor vi derfra improviserer og følger børnenes spor.

Måltiderne er et vigtigt kulturfællesskab som vi vægter højt. Køkkenet i Herslev børnehave laver mad mandag + fredag og Lucinahaven leverer tirsdag-torsdag, forskellige kulturelle madoplevelser til børnene. Det er lige fra smør-selv, hvor det enkelte barn selv skal skabe rugbrødsboller ud fra et fad med forskelligt pålæg. Til diverse varme retter inspireret fra hele verden. Vi forsøger at skabe en atmosfære hvor der er plads til madmod, til at smage nyt og blive mæt. Der er mange individuelle hensyn under et måltid. Måltiderne er en daglig tilbagevendende rutine og et læringsrum, hvor vi har fokus på at alle er deltagende på eget niveau. Vi understøtter barnets lyst til at være med i fællesskabet omkring måltiderne.

Vi lærer børnene at vaske hænder hver gang vi kommer ind udefra, før vi spiser samt efter toiletbesøg. Vi lærer dem at vi ikke må have sko på indenfor, at man skal rydde op, at man hilser på hinanden når man kommer om morgenen og siger farvel når det enkelte barn bliver hentet. Vi lærer børnene, hvordan man taler pænt til hinanden.

I Herslev børnehave fejrer vi børnenes fødselsdag, hvilket giver dem en følelse af være en del af fællesskabet.

Vores årshjul er bundet op af forskellige kulturelle arrangementer, som vi gør en stor ting ud af børnene skal have kendskab til. Vi holder vores årstidstraditioner som fastelavn, får besøg af påskeharen og snakker om påsken. Vi holder sommerfest, bedsteforældredag, juleklip og hygge, høstuge. Alt sammen for at lære børnene om fællesskabet, traditioner, kulturer og æstetikken i at vi mennesker har hinanden.

Vi modellerer i forskellige materialer, tegner og maler, synger og spiller musik, danser, dramatiserer historier, læser bøger, bager, klipper og klistrer, leger med sand og mudder, bruger pensler, lærreder, saks, perler og meget mere. Alt dette bruger vi specielt ved alle de forskellige højtider vi holder i Herslev børnehave, for at give børnene en sansemæssig og helhedsoplevelse.

Vi bruger samlinger til at synge og fortælle historie, gå dagens program igennem, samt at give børnene en fællesskabsfølelse. Vi ser hinanden, hilser på hinanden, snakker om hvem der mangler, snakker om følelser, det at være en god ven, at vi skal hjælpe hinanden.

5 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

5.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Herslev Børnehave udarbejdes der handleplaner for de forskellige aktiviteter og temaer der arbejdes med i løbet af året. Handleplanen er en SMTTE-model, hvor også evalueringsmetoden fremgår. Vi afprøver løbende forskellige evalueringsmetoder bl.a. læringshistorier og praksisfortællinger. Aktiviteter og temaer evalueres løbende på personalemøder, hvor en samlet evaluering indskrives i handleplanen. Der vedhæftes også dokumentation i form af f.eks. fotos eller andet der kan vise hvad vi har arbejdet med. Handleplanerne arkiveres, så vi kan tage udgangspunkt i evalueringerne når aktiviteterne skal planlægges året efter.

Evaluering foregår på flere planer; evaluering af overordnede indsatsområder i Læreplanen, evaluering af lokale handleplaner internt i huset jf. ovenstående samt evaluering i den daglige praksis. Sidstnævnte foregår hver eneste dag i praksis, hvor det pædagogiske personale konstant planlægger, evaluerer og justerer sig selv og sine handlinger i den aktuelle kontekst alt afhængig af hvad der er på spil i den givne situation.

5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Evaluering af den pædagogiske læreplan foretages hvert år i forbindelse med hhv. ordinært tilsyn samt opfølgende tilsyn.

Ud fra tilsynet udarbejdes der en overordnet handleplan for justeringer af praksis i Herslev Børnehave. Denne handleplan er en SMTTE-model og fungerer som et strategisk styringsredskab på ledelsesniveau. Personalet inddrages i hvilke tiltag der skal sættes i gang og der evalueres løbende på disse tiltag i den overordnede handleplan.